

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

**“ЗАТВЕРДЖУЮ”**



Проректор з науково - педагогічної роботи  
 Олександр ГОЛОВКО

» \_\_\_\_\_ 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«МІКРОЕКОНОМІКА ТА МАКРОЕКОНОМІКА»**

рівень вищої освіти \_\_\_\_\_ бакалавр \_\_\_\_\_  
 галузь знань 29 Міжнародні економічні відносини  
 спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини  
 освітні програми «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна логістика і митна справа»  
 вид дисципліни \_\_\_\_\_ обов'язкова \_\_\_\_\_  
 факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2022/2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу


« 30» серпня 2022 року, протокол № 1

**РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:**

к. е. н., доц. доц. кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії Н. В. Шиловцева,  
доцент Н. Д. Кондратенко

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

В.о. Завідувач кафедри  Ірина ДЕРІД  
.....(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної/наукової програми (керівником проектної групи) «Міжнародні економічні відносини» першого (бакалаврського) рівня вищою освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Міжнародні економічні відносини» першого (бакалаврського) рівня вищою освіти  Надія КАЗАКОВА  
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної/наукової програми (керівником проектної групи) «Міжнародні економічні відносини» першого (бакалаврського) рівня вищою освіти

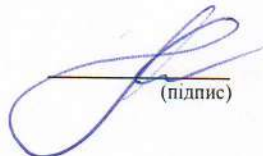
Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Міжнародна логістика і митна справа» першого (бакалаврського) рівня вищою освіти

 Олена ХАНОВА  
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

 Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА  
(підпис) (прізвище та ініціали)

## ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Мікроекономіка та макроекономіка» складена відповідно до освітньо-професійних програм «Міжнародні економічні відносини», «Міжнародна логістика і митна справа» підготовки бакалаврів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

### 1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Мікроекономіка та Макроекономіка» є формування ринково орієнтованого економічного світогляду і знань щодо методів прийняття оптимальних рішень за наявних обмежених ресурсів, альтернативних можливостей їх використання, формування у майбутніх бакалаврів цілісного світогляду, навичок економічного мислення на підставі розгляду основних теорій і концепцій світової та вітчизняної макроекономічної науки, а також вивчення закономірностей функціонування ринкової економічної системи на макро- та мікроекономічному рівнях.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Мікроекономіка та Макроекономіка» є

- формування наступних загальних компетентностей

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

| 1.5. Характеристика навчальної дисципліни |                                     |
|---|-------------------------------------|
| Обов'язкова                               |                                     |
| Денна форма навчання                      | Заочна (дистанційна) форма навчання |
| Рік підготовки                            |                                     |
| 1-й                                       | 1-й                                 |
| Семестр                                   |                                     |
| 2-й                                       | 2-й                                 |
| Лекції                                    |                                     |
| 32 год.                                   | 12 (2 ауд + 10) год.                |
| Практичні, семінарські заняття            |                                     |
| 8 практичних+8семінарських год.           | год.                                |
| Лабораторні заняття                       |                                     |
| год.                                      | год.                                |
| Самостійна робота                         |                                     |
| 72 год.                                   | 108 год.                            |
| Індивідуальні завдання                    |                                     |
| Не передбачено                            |                                     |

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі

ПРН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

## **2. Тематичний план навчальної дисципліни**

### **Розділ 1. МІКРОЕКОНОМІКА**

#### **Тема 1. Теоретичні основи мікроекономіки. Введення в мікроекономіку.**

Мікроекономіка як складова частина економічної теорії. Зміст, співвідношення і генезис термінів “політична економія”, “економічна теорія”, “макроекономіка”, “економікс” та ін.

Проблема обмеженості ресурсів і необхідність вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів ринкових відносин.

Предмет мікроекономіки. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Нормативна і позитивна мікроекономіка.

Основні принципи і методи вивчення мікроекономічних явищ і процесів. Сучасний інструментарій мікроекономічного аналізу. Взаємозв'язок мікроекономіки з іншими дисциплінами.

Сутність економічної політики на мікрорівні, її структура, види.

#### **Тема 2. Співвідношення попиту і пропозиції. Ціноутворення.**

Попит і пропозиція як основні важелі ринкового механізму. Попит і закон попиту. Графічне, табличне та аналітичне зображення попиту. Графіки індивідуального та ринкового попиту. Закон попиту. Виключення з дії закону попиту.

Попит і величина (обсяг) попиту. Цінові і нецінові детермінанти попиту.

Пропозиція і закон пропозиції. Графічне, табличне та аналітичне зображення пропозиції. Графіки індивідуальної та ринкової пропозиції. Закон пропозиції.

Попит і величина (обсяг) пропозиції. Цінові і нецінові детермінанти пропозиції.

Кон'юнктура ринку. Взаємодія попиту і пропозиції. Поняття ринкової рівноваги, рівноважної ціни та рівноважного обсягу виробництва.

Дефіцит та надлишок виробництва.

Види ринкової рівноваги. Павутиноподібна модель досягнення рівноваги.

Зміни рівноважної ціни та рівноважного обсягу виробництва під впливом різних чинників на взаємозалежних ринках.

Еластичність попиту, фактори, які на неї впливають. Види еластичності попиту: за ціною, за доходом, перехресна еластичність. Дугова та точкова еластичність. Формула еластичності попиту. Зв'язок еластичності попиту й валового доходу.

Еластичність пропозиції, фактори, що на неї впливають. Еластичність за власною ціною блага та за цінами факторів виробництва. Дугова та точкова еластичність пропозиції. Формула еластичності пропозиції. Практичне значення теорії еластичності.

### **Тема 3. Економічна поведінка суб'єктів ринку. Теорія граничної корисності та поведінка споживача.**

Потреба і корисність. Потреби, їх види, структура. Поняття корисності в економічній теорії і проблема її виміру. Сукупна та гранична корисність: вимірювання та графічне зображення. Постулати теорії споживчого вибору.

Закон спадної граничної корисності. Перший та другий закони Госсена.

Бюджетні обмеження і можливості споживання. Правило максимізації корисності. Рівновага споживача з кардиналістських позицій, у т.ч. в умовах споживання набору благ. Фактор часу і споживчий вибір.

Вподобання та привабливість, вподобання та вибір. Припущення щодо системи вподобань споживача. Вибір споживача з ординалістських позицій.

Криві байдужості, їх властивості. Карта байдужості. Окремі випадки конфігурацій кривих байдужості для різних пар товарів. Гранична норма заміщення благ. Криві байдужості та їх роль у мікроекономічному аналізі поведінки споживача.

Бюджетне обмеження і можливості споживача. Бюджетна лінія, її формула, графічне зображення. Зсув бюджетної лінії. Вплив зміни доходу споживача на розташування бюджетної лінії та процес споживання.

Рівновага споживача з точки зору ординалістської теорії поведінки споживача. Економічне обґрунтування та графічне зображення оптимуму споживача як моделі раціонального споживчого вибору.

Основні фактори впливу на вибір споживача. Ефект доходу і ефект заміщення. Розкладання сукупної зміни обсягу попиту на складові: ефект доходу та ефект заміщення. Парадокс Гіффена.

### **Тема 4. Теорія виробництва та виробнича функція.**

Частинна варіація факторів виробництва. Виробнича функція з одним змінним фактором та її графічне відображення. Правило спадної віддачі (продуктивності) змінного фактора виробництва.

Ізоквантна варіація факторів виробництва. Виробнича функція з двома змінними факторами. Ізокванта. Гранична норма технологічного заміщення. Постійна, зростаюча та спадна віддача від масштабу. Позитивні та негативні ефекти від масштабу.

Ізокоста: сутність, графічне та алгебраїчне зображення. Оптимум (рівновага) виробника. Вибір комбінації виробничих факторів за критеріями мінімізації витрат чи максимізації випуску.

Підприємство (фірма) як суб'єкт економічних відносин на мікрорівні. Місце підприємства в структурі ринково – виробничої системи.

Виробнича функція, її поняття, параметри.

Сукупний, середній та граничний продукт. Витрати виробництва (валові, середні, граничні). Загальний і середній дохід. Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства.

Ресурси, фактори виробництва, їх використання в діяльності підприємства. Взаємозалежність факторів виробництва.

### **Тема 5. Виробництво та теорія витрат.**

Витрати, їх сутність та структура. Загальна характеристика витрат та їх класифікація. Економічний і бухгалтерський підхід до визначення витрат виробництва. Поняття альтернативних витрат. Зовнішні (бухгалтерські) та внутрішні витрати.

Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Закон спадної продуктивності (віддачі) змінного фактору виробництва. Постійні, змінні, загальні витрати, їх графічне зображення. Середні витрати: сутність, формули, графічне зображення. Граничні витрати.

Практичне значення валових, постійних, середніх та граничних витрат для підприємця.

Витрати виробництва у довгостроковому періоді. Криві довгострокових витрат. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства.

### **Тема 6. Конкуренція в ринковій системі. Економічна поведінка форм в різних ринкових умовах.**

Ознаки й умови існування ринку досконалої конкуренції. Ринковий попит на продукцію фірми за умов досконалої конкуренції. Графічне зображення попиту фірми, середнього, граничного і сукупного доходу.

Визначення поведінки фірми в короткостроковому періоді. Правило максимізації прибутку і мінімізації збитків: два способи визначення. Поведінка підприємства за умов зміни ринкової ситуації.

Пропозиція фірми у короткостроковому періоді, її зв'язок з кривими витрат, графік галузевої пропозиції. Поняття ринкової рівноваги. Визначення рівноважного обсягу та рівноважної ціни.

Поведінка фірми у довгостроковому періоді. Крива ринкової пропозиції на тривалому інтервалі та її можливі конфігурації в галузях з постійними, зростаючими, спадними витратами.

Довгострокова рівновага підприємства, галузі, ринку та механізм її підтримки.

Ефективність ринку досконалої конкуренції.

Характерні риси ринку чистої монополії. Бар'єри для вступу в галузь: економічні, адміністративні та правові. Основні види монополії. Монополія і монопольна влада.

Крива попиту монополіста. Вибір монополістом ціни й обсягу виробництва. Вплив на поведінку монополіста цінової еластичності попиту. Правила максимізації прибутку і мінімізації збитків.

Пропозиція монополіста і особливості її формування. Визначення монопольної ціни. Цінова дискримінація: поняття, умови та види.

Рівновага фірми монополіста в довгостроковому періоді. Досягнення і утримання ринкової влади в довгостроковому періоді.

Економічні наслідки монополізації галузі. Порівняльний аналіз конкурентного і монопольного ринків.

Регульована монополія. Необхідність державного регулювання монополії. Антимонопольна політика. Антимонопольне законодавство України.

Олігополістична модель ринку. Основні ознаки олігополістичного ринку. Некооперативна і кооперативна поведінка олігополістів. Олігополія з погляду теорії ігор. "Дилема ув'язнених" – приклад некооперативної гри з ненульовою сумою. Цінові війни. Модель Курно: договірна й конкурентна рівновага.

Аналіз ламаної лінії попиту. Негнучкість цін. Картельні союзи. Таємні змови. Лідерство в цінах. Ціноутворення за принципом "витрати плюс".

Ефективність та соціально – економічні наслідки олігополії.

Модель ринку монополістичної конкуренції, її характеристика. Диференціація виробів: форми, позитивні наслідки та загрози. Нецінова конкуренція, її види та наслідки для виробників та споживачів.

Крива попиту фірми. Динаміка прибутковості фірми в короткостроковому і довгостроковому періодах. Визначення оптимального обсягу продажу та цінова політика. Умови досягнення і підтримки беззбитковості у довгостроковому періоді.

Порівняльна характеристика ефективності ринку монополістичної конкуренції та інших типів ринку.

### **Тема 7. Ринок факторів виробництва.**

Попит на товари та попит на ресурси. Попит на ресурси як похідний. Правило використання ресурсів. Попит на ресурси в умовах досконалої та недосконалої конкуренції. Фактори, які впливають на попит на ресурси. Еластичність попиту на ресурс. Оптимальне співвідношення ресурсів. Правило найменших витрат. Правило максимізації прибутку.

Праця як ресурс, як фактор виробництва. Характеристика досконалого конкурентного ринку праці. Граничний вигравш виробника від найманої праці.

Попит окремого робітника на працю. Галузевий попит на працю.

Пропозиція праці для окремого робітника. Ринкова пропозиція послуг праці. Рівновага на ринку праці.

Попит монополії на працю і монопольна рівновага. Монопсонічний та олігопсонічний ринки, їх особливості.

Двостороння монополія і визначення реального рівня заробітної плати. Контроль профспілок над пропозицією робочої сили. Дискримінація на ринках робочої сили.

Капітал як ресурс тривалого використання. Форми капіталу. Рух капіталу та його фонди. Попит та пропозиція капіталу. Поняття процентної ставки, її види. Вплив процентної ставки на короткострокові інвестиційні проекти підприємців. Обґрунтування інвестиційних рішень у тривалому періоді.

Рівновага на ринку капіталу. Формування процентної ставки як рівноважної ціни капіталу.

Земля як фактор виробництва. Ринок землі. Попит та пропозиція землі. Економічна і земельна рента. Ціна землі як капіталізована рента.

Підприємницькі здібності, їх характеристика як фактора виробництва. Нормальний прибуток і підприємець. Концепції прибутку. Основні функції та види прибутку.

### **Тема 8. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.**

Часткова та загальна рівновага. Ефект зворотного зв'язку. Закон Вальраса.

Рівновага в економіці обміну. Необхідність та вигоди ринкового обміну. Порівняння граничних норм заміщення для пар товарів, які обмінюють. Діаграма Еджворта. Ефективність при обміні. Крива контрактів. Парето - ефективний розподіл. Крива можливостей споживачів. Загальна рівновага за Парето.

Ефективність у виробничій сфері. Розподіл виробничих ресурсів; діаграма Еджворта. Крива виробничих контрактів. Парето - оптимальний розподіл ресурсів. Ефективність на конкурентних ринках товарів.

Сукупна (зведена) ефективність конкурентних ринків. Причини обмеженої здатності ринкового регулювання. Оптимум та квазіоптимум ринкової системи. Теорія загальної рівноваги та політика в галузі економіки добробуту. Критерії оцінки добробуту.

## **Розділ 2. МАКРОЕКОНОМІКА**

### **Тема 9. Макроекономіка як наука та огляд макроекономічних проблем.**

Макроекономіка: місце і роль в розвитку економічної теорії. Об'єкт і предмет макроекономіки. Функції макроекономіки. Макроекономіка та економічна політика. Становлення та розвиток макроекономіки як науки.

Макроекономіка як теоретична основа економічної політики. Інструментарій макроекономічного регулювання.

Методи макроекономічних досліджень. Макромоделі. Функції макроекономіки.



Основні етапи розвитку макроекономіки: економічна таблиця Ф.Кене; класична економічна теорія; кейнсіанська теорія; некейнсіанська та неокласична теорії.

### **Тема 10. Макроекономічні показники і методи їх вимірювання.**

Національна економіка та її агреговані показники. Основні макроекономічні показники: національний обсяг виробництва; загальний рівень цін; процентна ставка; зайнятість.

Система національних рахунків. Перехід до системи національних рахунків в Україні. Валовий випуск, кінцева та проміжна продукція. Валовий внутрішній продукт (ВВП) і методи його обчислення за видатками та доходами. Взаємозв'язок валового національного продукту (ВНП) з валовим внутрішнім продуктом (ВВП), з чистим національним продуктом (ЧНП), з національним доходом (НД), з особистим доходом, з доходом кінцевого використання. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор. Фактичний та потенційний ВВП.

Рух і розподіл національного продукту. Національне багатство.

Функціональний та особистий розподіл доходів. Формування доходів.

Використання ВВП та НД для визначення рівня життя. Чистий економічний добробут (ЧЕД).

### **Тема 11. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Загальна макrorівновага.**

Необхідність загальної моделі попиту та пропозиції. Сукупний попит. Структура сукупного попиту. Крива сукупного попиту. Цінові фактори, які впливають на криву сукупного попиту. Нецінові фактори сукупного попиту та їх вплив на криву сукупного попиту.

Сукупна пропозиція. Крива сукупної пропозиції. Класична і кейнсіанська моделі сукупної пропозиції. Кейнсіанський, проміжний та класичний відрізки кривої сукупної пропозиції. Нецінові фактори сукупної пропозиції.

Сукупний попит – сукупна пропозиція - (AD – AS) – модель макроекономічної рівноваги. Рівноважний рівень цін та рівноважний обсяг виробництва. Механізм досягнення макrorівноваги на окремих відрізках кривої сукупної пропозиції. Ефект храповика.

Короткострокова рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції. Довгострокова рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції. Шоки сукупного попиту та сукупної пропозиції. Стабілізаційна політика.

### **Тема 12. Споживання, заощадження та інвестиції.**

Споживання та заощадження: зв'язок з доходом. Функції споживання і заощадження. Середня та гранична схильність до споживання та заощадження. Недоходні фактори споживання та заощадження: багатство, ціни, очікування, споживча заборгованість, оподаткування.

Динаміка національного споживання та заощадження.

Інвестиції та фактори інвестування. Попит на інвестиції. Очікувана норма чистого прибутку та процентна ставка як основні фактори, які впливають на інвестиційний попит. Номінальна та реальна процентна ставка. Крива інвестиційного попиту. Вплив зовнішніх факторів на інвестиційний попит.

Валові та чисті інвестиції. Автономні та індукційовані інвестиції. Нестабільність інвестицій.

Економічні умови інвестування в трансформаційній економіці України.

Споживання, заощадження, інвестиції в їх взаємозв'язку.

Концепції мультиплікатора та акселератора.

Взаємозв'язок моделей AD – AS та кейнсіанського хреста.

### **Тема 13. Макроекономічна нестабільність: циклічність, безробіття, інфляція.**

Циклічність як форма економічного розвитку. Економічний цикл: структура, загальні риси його фаз. Види економічних циклів. Причини та наслідки циклічних коливань. Індикатори циклічних коливань.

Державне антициклічне регулювання. Особливості кризової ситуації та шляхи її подолання в трансформаційній економіці України.

Зайнятість та безробіття в ринковій економіці. Причини і види безробіття. Повна зайнятість та рівень безробіття.

Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон А.Оукена. Проблеми зайнятості і безробіття в сучасній економіці України.

Проблеми стабілізації ринку праці. Основні напрями державного регулювання ринку праці. Програми соціального забезпечення та державної допомоги населенню.

Інфляція: сутність, прояви, наслідки. Причини та види інфляції. Помірна інфляція, галопуюча інфляція, гіперінфляція.

Вимірювання інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції.

Модель AD – AS та визначення інфляції. Інфляція попиту. Інфляція пропозиції. Дефляція. Стагфляція.

Економічна політика в умовах інфляції та антиінфляційні заходи. Особливості інфляційного процесу і шляхи його регулювання в економіці сучасної України.

Проблеми зайнятості та інфляції на різних фазах економічного циклу. Інфляція та безробіття: взаємозв'язок. Крива Філіпса в короткостроковому та довгостроковому періодах.

### **Тема 14. Держава та її роль в макрорегулюванні.**

“Фіаско” ринку та роль держави у функціонуванні національної економіки. Основні економічні функції держави: визначення правових засад функціонування економіки, захист конкуренції, перерозподіл доходів та ресурсів, стабілізація економіки.

Необхідність державного регулювання у змішаній економіці: пряме та непряме втручання.

Класична теорія макроекономічного регулювання.

Кейнсіанська теорія державного втручання в економіку.

Монетаристська теорія макроекономічного регулювання. Рівняння обміну в монетаристській теорії. Монетаристський механізм макрорегулювання.

Теорія раціональних сподівань.

Теорія економіки пропозиції (стимулювання сукупного попиту).

### **Тема 15. Кредитно-грошова політика та бюджетно-податкова політика.**

Гроші та їх функції. Грошовий ринок. Основні грошові агрегати.

Попит на гроші. Пропозиція грошей. Грошовий мультиплікатор. Процентна ставка як ціна грошей. Рівновага на грошовому ринку.

Банківська система. Центральний банк і комерційні банки. Функції центрального банку і комерційних банків. Зобов'язання та резерви комерційних банків. Норма обов'язкових резервів.

Цілі та інструменти кредитно-грошової політики. Основні інструменти регулювання грошової пропозиції: ліміти кредитування, регулювання ставки процента, нормування обов'язкових резервів, зміни облікової ставки (ставки рефінансування), операції на відкритому ринку. Передавальний механізм кредитно-грошової політики.

Вплив кредитно-грошової політики на обсяг національного виробництва і ціни.

Особливості кредитно-грошової політики в сучасній Україні.

Державні фінанси: структура та рівні. Державний бюджет і структура його доходів та витрат.

Державні закупки і податки як інструменти фіскальної політики: вплив на попит. Мультиплікатор державних видатків. Мультиплікатор податків. Вплив державних витрат і податків на рівень виробництва.

Стан держбюджету. Дефіцит держбюджету та його фінансування. Види бюджетного дефіциту.

Державний борг. Зовнішній і внутрішній державний борг. Причини, наслідки та засоби покриття державного боргу.

Податки: сутність, функції, види. Принципи побудови податкової системи. Податкова ставка та її види.

Дискреційна фіскальна політика та вмонтовані стабілізатори економіки.

Вплив податків як вмонтованих стабілізаторів економіки на циклічні коливання рівня зайнятості і національного обсягу виробництва. Крива Лаффера. Податки та їх стимулюючий вплив на пропозицію.

Проблеми бюджетно-податкової політики в макроекономіці України на сучасному етапі.

### Тема 16. Економічне зростання та його джерела.

Економічне зростання: сутність, типи, фактори.

Економічне зростання і крива виробничих можливостей.

Темпи економічного зростання. Економічне зростання та економічний розвиток.

Моделі економічного зростання.

Неокласична модель – виробнича функція економічного зростання Кобба – Дугласа.

Неокейнсіанська модель Харрода – Домара та ефект мультиплікатора і акселератора.

Модель економічного зростання Роберта Солоу. Роль продуктивності праці та рівня капіталоозброєності в моделі Солоу.

Державне регулювання та вибір політики економічного зростання.

Проблеми та труднощі економічного зростання в Україні.

### 3. Структура навчальної дисципліни

| Назви розділів і тем   | Кількість ГОДИН |              |   |      |       |              |              |   |      |       |
|--|-----------------|--------------|---|------|-------|--------------|--------------|---|------|-------|
|  | денна форма     |              |   |      |       | заочна форма |              |   |      |       |
|  | усього          | у тому числі |   |      |       | усього       | у тому числі |   |      |       |
|  |                 | л            | п | інд. | с. р. |              | л            | п | інд. | с. р. |
| 1  | 2               | 3            | 4 | 5    | 6     | 7            | 8            | 9 | 10   | 11    |
| <b>Розділ 1. МІКРОЕКОНОМІКА</b>  |                 |              |   |      |       |              |              |   |      |       |
| Тема 1.<br>Теоретичні основи мікроекономіки.<br>Введення в мікроекономіку. | 7               | 2            | 1 |      | 4     | 6,5          | 0,5          |   |      | 6     |
| Тема 2.<br>Співвідношення попиту і пропозиції.<br>Ціноутворення.           | 8               | 2            | 1 |      | 5     | 6,5          | 0,5          |   |      | 6     |
| Тема 3.<br>Економічна поведінка суб'єктів ринку.                           | 7               | 2            | 1 |      | 4     | 6,5          | 0,5          |   |      | 6     |
| Тема 4.<br>Теорія виробництва та виробнича функція.                        | 8               | 2            | 1 |      | 5     | 6,5          | 0,5          |   |      | 6     |
| Тема 5.<br>Виробництво та теорія витрат.                                   | 7               | 2            | 1 |      | 4     | 7            | 1            |   |      | 6     |

|  |            |           |           |  |           |            |           |  |  |            |
|--|------------|-----------|-----------|--|-----------|------------|-----------|--|--|------------|
| Тема 6.<br>Конкуренція в<br>ринковій системі.<br>Економічна поведінка<br>фірм в різних<br>ринкових умовах. | 8          | 2         | 1         |  | 5         | 7          | 1         |  |  | 6          |
| Тема 7.<br>Ринок факторів<br>виробництва.  | 7          | 2         | 1         |  | 4         | 7          | 1         |  |  | 6          |
| Тема 8.<br>Загальна ринкова<br>рівновага та економіка<br>добробуту.  | 8          | 2         | 1         |  | 5         | 7          | 1         |  |  | 6          |
| <b>Разом за розділом 1</b>   | <b>60</b>  | <b>16</b> | <b>8</b>  |  | <b>36</b> | <b>54</b>  | <b>6</b>  |  |  | <b>48</b>  |
| <b>Розділ 2. МАКРОЕКОНОМІКА</b>  |            |           |           |  |           |            |           |  |  |            |
| Тема 9.<br>Макроекономіка як<br>наука та огляд<br>макроекономічних<br>проблем.                             | 7          | 2         | 1         |  | 4         | 6,5        | 0,5       |  |  | 6          |
| Тема 10.<br>Макроекономічні<br>показники і методи їх<br>вимірювання.                                       | 8          | 2         | 1         |  | 5         | 6,5        | 0,5       |  |  | 6          |
| Тема 11.<br>Сукупний попит та<br>сукупна пропозиція.<br>Загальна<br>макрорівновага.                        | 7          | 2         | 1         |  | 4         | 7          | 1         |  |  | 6          |
| Тема 12. Споживання,<br>заощадження та<br>інвестиції.  | 8          | 2         | 1         |  | 5         | 7          | 1         |  |  | 6          |
| Тема 13.<br>Макроекономічна<br>нестабільність:<br>циклічність, безробіття,<br>інфляція.                    | 7          | 2         | 1         |  | 4         | 7          | 1         |  |  | 6          |
| Тема 14.<br>Держава та її роль в<br>макрорегулюванні.  | 7          | 2         | 1         |  | 4         | 6,5        | 0,5       |  |  | 6          |
| Тема 15.<br>Кредитно-грошова та<br>бюджетно-податкова<br>політика.   | 7          | 2         | 1         |  | 4         | 6,5        | 0,5       |  |  | 6          |
| Тема 16.<br>Економічне зростання<br>та його джерела.   | 7          | 2         | 1         |  | 4         | 7          | 1         |  |  | 6          |
| <b>Разом за розділом 2</b>   | <b>58</b>  | <b>16</b> | <b>8</b>  |  | <b>34</b> | <b>54</b>  | <b>6</b>  |  |  | <b>48</b>  |
| <b>Підготовка до заліку</b>  | <b>2</b>   |           |           |  | <b>2</b>  | <b>12</b>  | <b>12</b> |  |  | <b>12</b>  |
| <b>Всього</b>  | <b>120</b> | <b>32</b> | <b>16</b> |  | <b>72</b> | <b>120</b> | <b>24</b> |  |  | <b>108</b> |

#### 4. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

| № з/п                    | Назва теми  | Кількість годин |
|--------------------------|---|-----------------|
| Розділ 1. МІКРОЕКОНОМІКА |   |                 |
| 1                        | Тема 1. Теоретичні основи мікроекономіки. Введення в мікроекономіку.                        | 1               |
| 2                        | Тема 2. Співвідношення попиту і пропозиції. Ціноутворення.                                  | 1               |
| 3                        | Тема 3. Економічна поведінка суб'єктів ринку.   | 1               |
| 4                        | Тема 4. Теорія виробництва та виробнича функція.  | 1               |
| 5                        | Тема 5. Виробництво та теорія витрат.   | 1               |
| 6                        | Тема 6. Конкуренція в ринковій системі. Економічна поведінка фірм в різних ринкових умовах. | 1               |
| 7                        | Тема 7. Ринок факторів виробництва.   | 1               |
| 8                        | Тема 8. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.                                  | 1               |
| Розділ 2. МАКРОЕКОНОМІКА |   |                 |
| 9                        | Тема 9. Макроекономіка як наука та огляд макроекономічних проблем.                          | 1               |
| 10                       | Тема 10. Макроекономічні показники і методи їх вимірювання.                                 | 1               |
| 11                       | Тема 11. Сукупний попит та сукупна пропозиція. Загальна макrorівновага.                     | 1               |
| 12                       | Тема 12. Споживання, заощадження та інвестиції.   | 1               |
| 13                       | Тема 13. Макроекономічна нестабільність: циклічність, безробіття, інфляція.                 | 1               |
| 14                       | Тема 14. Держава та її роль в макрорегулюванні.   | 1               |
| 15                       | Тема 15. Кредитно-грошова та бюджетно-податкова політика.                                   | 1               |
| 16                       | Тема 16. Економічне зростання та його джерела.  | 1               |
| <b>Разом</b>             |   | <b>16</b>       |

#### 5. Завдання для самостійної роботи

| № з/п | Види, зміст самостійної роботи   | Кількість годин денна | Кількість годин заочна |
|-------|--|-----------------------|------------------------|
| 1     | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач та тестів з теми 1 – Теоретичні основи мікроекономіки. Введення в мікроекономіку.                                     | 4                     | 6                      |
| 2     | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 2 - Співвідношення попиту і пропозиції. Ціноутворення.              | 5                     | 6                      |
| 3     | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка доповідей з теми 3 - Економічна поведінка суб'єктів ринку.  | 4                     | 6                      |
| 4     | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка доповідей з теми 4 - Теорія виробництва та виробнича функція.                                     | 5                     | 6                      |
| 5     | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 5 - Виробництво та теорія витрат.                                   | 4                     | 6                      |
| 6     | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка есе з теми 6. Конкуренція в ринковій системі. Економічна поведінка фірм в різних ринкових умовах. | 5                     | 6                      |
| 7     | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка доповідей з теми 7 - Ринок факторів виробництва.  | 4                     | 6                      |
| 8     | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка доповідей з теми 8 - Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту.                           | 5                     | 6                      |

|    |  |           |            |
|----|--|-----------|------------|
| 9  | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів підготовка аналітичних матеріалів з теми 9 - Макроекономіка як наука та огляд макроекономічних проблем.           | 4         | 6          |
| 10 | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 10 - Макроекономічні показники і методи їх вимірювання.                 | 5         | 6          |
| 11 | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 11 - Сукупний попит та сукупна пропозиція. Загальна макрорівновага.     | 4         | 6          |
| 12 | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 12 - Споживання, заощадження та інвестиції.                             | 5         | 6          |
| 13 | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 13 - Макроекономічна нестабільність: циклічність, безробіття, інфляція. | 4         | 6          |
| 14 | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 14 - Держава та її роль в макрорегулюванні.                             | 4         | 6          |
| 15 | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 15 - Кредитно-грошова та бюджетно-податкова політика.                   | 4         | 6          |
| 16 | Опрацювання матеріалу, розв'язання задач, тестів, підготовка аналітичних матеріалів з теми 16 - Економічне зростання та його джерела.                              | 4         | 6          |
| 17 | Підготовка до заліку   | 2         | 12         |
|    | <b>Разом</b>   | <b>72</b> | <b>108</b> |

## 6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

## 7. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Мікроекономіка та макроекономіка» передбачені такі види навчальних занять, як традиційні лекції, у яких окреслюється основний зміст, проблемні питання теми та визначаються завдання для самостійного опрацювання, практичні заняття у різноманітних формах (обговорення проблемних питань дисципліни; розв'язання задач та розгляд ситуаційних вправ; ділові ігри; участь у обговореннях з підготовкою наукових доповідей.)

Метою організації самостійної роботи з дисципліни «Мікроекономіка та макроекономіка» є вироблення у студентів навичок у роботі з додатковою літературою, комплексне використання теоретичних знань, удосконалення методів дослідницької роботи, формування навичок аналітичної діяльності, розвиток індивідуального бачення та творчого осмислення досліджуваних питань.

Дисципліна «Мікроекономіка та макроекономіка» передбачає активну самостійну роботу студентів, яка складається з:

- підготовки презентацій теми заняття;
- підготовки до обговорення ситуаційних вправ на семінарських заняттях;
- ознайомлення з рекомендованою літературою для обговорення на семінарських та практичних заняттях.

## 8. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються такі методи контролю: усний, письмовий, тестовий. Поточний контроль проводиться під час семінарських занять у вигляді усного або письмового опитування, виступів студентів під час обговорення питань, самостійної роботи, тестування, розв'язання задач та тестів. Результати поточного контролю (поточна успішність) враховується під час визначення підсумкової оцінки з дисципліни.

Підсумковий контроль знань по дисципліні проводиться у формі письмового заліку.

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі провадження

жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Classroom в дистанційному курсі «Мікроекономіка та макроекономіка».

### Схема нарахування балів

| Поточний контроль, самостійна робота |   |   |   |   |   |   |   |          |    |    |    |    |    |    |    | Залік | Сума |       |
|--------------------------------------|---|---|---|---|---|---|---|----------|----|----|----|----|----|----|----|-------|------|-------|
| Розділ 1                             |   |   |   |   |   |   |   | Розділ 2 |    |    |    |    |    |    |    |       |      | Разом |
| Т1-Т8                                |   |   |   |   |   |   |   | Т9-Т16   |    |    |    |    |    |    |    |       |      |       |
| 1                                    | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9        | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 60    | 40   | 100   |
| 4                                    | 4 | 4 | 4 | 4 | 4 | 3 | 3 | 3        | 4  | 4  | 4  | 4  | 4  | 4  | 3  |       |      |       |

T1, T2 ... – теми розділів.

### Критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання успішності студентів проводиться за внутрішньою університетською бальною шкалою та національною шкалою

### Шкала оцінювання

| Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру | Оцінка                              |                                  |
|--|-------------------------------------|----------------------------------|
|  | для чотирирівневої шкали оцінювання | для дворівневої шкали оцінювання |
| 90 – 100   | відмінно                            | зараховано                       |
| 70-89  | добре                               |                                  |
| 50-69  | задовільно                          |                                  |
| 1-49   | незадовільно                        | не зараховано                    |

**Критерії оцінки усного опитування** на семінарських заняттях встановлюються за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;
- знання основної та додаткової літератури;
- уміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язання задач, проведення розрахунків, при виконанні завдань, внесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з відповідей інших осіб.

Вищий бал студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також додаткової літератури. Студент повинен знати як саме економічні категорії і закони проявляються в ринкових умовах на мікрорівні та на макрорівні здійснювати порівняльний аналіз, робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонуваного йому проблем.

Середній бал свідчить, що студент має тверді знання з дисципліни «Ціноутворення на світових товарних ринках» в обсязі навчальної програми, вміє використовувати інструментарій мікро- та макроаналізу. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення практичних аспектів питання.

Нижчий бал виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі, в навчальних планах і програмах. Студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

Незадовільна кількість балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студента нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

### Критерії оцінки знань при розв'язанні задач

Вищий бал ставиться коли студент дає повну вичерпну відповідь. Вона складається з правильних арифметичних дій, доцільного та логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків.

Середній бал ставиться тоді, коли теоретичне обґрунтування зроблене, хід розв'язання вірний, але є помилка при арифметичних розрахунках.

Нижчий бал студент отримує у тому випадку, коли арифметичне рішення задачі дається без повного теоретичного обґрунтування.

Незадовільна кількість балів ставиться, коли студент зовсім не розв'язує задачі, або розв'язує її неправильно. Опис та розв'язок є повністю ідентичним опису і розв'язку задачі іншим студентом.

#### **Критерії оцінки відповідей на тестові питання.**

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

Вищий бал виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.

Середній бал виставляється, якщо правильні відповіді складають 70-89%.

Нижчий бал виставляється, якщо правильні відповіді складають 50 - 69%.

Незадовільна кількість балів виставляється, якщо правильні відповіді складають до 50%.

#### **Критерії оцінювання аналітично-пошукових завдань та реферат.**

Вищий бал ставиться за умов, якщо студент продемонстрував вміння всебічно, безпомилково, в логічній послідовності проаналізувати проблему, проявив творчий підхід, проаналізував альтернативні теоретичні погляди, проявив авторське ставлення, використав значний фактичний та статистичний матеріал, сформулював висновки;

Середній бал ставиться студентові, який продемонстрував вміння всебічно та безпомилково проаналізувати проблему, проаналізував альтернативні теоретичні погляди, використав значний фактичний та статистичний матеріал, сформулював висновки, проте відсутній творчий підхід при аналізі проблем.

Нижчий бал отримує студент, який виконав завдання з незначними помилками, в недостатній мірі використав статистичний та фактичний матеріал, не виявив авторського розуміння проблеми;

Незадовільна кількість балів виставляється студентові, який припускається грубих помилок та логічної непослідовності під час виконання завдання, не використав сучасну літературу та сучасний фактичний матеріал.

### **Шкала оцінювання**

| Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру | Оцінка                              |                                  |
|--|-------------------------------------|----------------------------------|
|  | для чотирирівневої шкали оцінювання | для дворівневої шкали оцінювання |
| 90 – 100   | відмінно                            | зараховано                       |
| 70-89  | добре                               |                                  |
| 50-69  | задовільно                          |                                  |
| 1-49   | незадовільно                        | не зараховано                    |

## **9. Рекомендована література**

### **Основна література**

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Навч.посіб.: У 2 кн. / Авт.кол.: С.Панчишин, П.Островерх, Г.Стеблій та ін.- Кн.. 2: Мікроекономіка.- К.: Знання, 2013.- 437 с.

2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник / За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання, 2004. – 851 с. – (Класичний університетський підручник).

3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: практикум: навч. посіб. / К.: Знання, 2010. – 550 с.

4. Кушнір В. Мікро- та макроекономіка. К. Видавництво: Центр навчальної літератури. – 2012. - 256 с.

5. Макроекономіка та макроекономічна політика: Навч. посіб./ Наук.



ред. А. Ф. Мельник. – К.: Знання, 2008. – 699 с.

6. Макроекономіка: навчальний посібник / авт. кол.; за ред. Т. С. Смовженко і Г. Я. Стеблій. – К.: УБС НБУ, 2008. – С. 463

7. Мікроекономіка / О. Калініченко, Л. Березина. – К.: Центр учбової літератури. – 2012. – 432 с.)

8. Панчишин С. Макроекономіка: Тести і задачі. – К.: Либідь, 2002. – 216 с.

9. Панчишин С. Макроекономіка: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2001. – 616 с.

10. Самюельсон П., Нордгауз В. Макроекономіка. / Пер. з англ. – К.: Основи, 1995. – 574 с.

11. Економічна теорія. Національна економіка : підручник / за ред. В. М. Тарасевича, В. Я. Швеця, Ю. І. Пилипенко та ін. – К.: Знання, 2012. – 270 с.

12. McConnell, Campbell R. Economics: principles, problems, and policies / Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. — 18th ed.

### Допоміжна література

1. Акулов М. Г.. Сучасні економічні теорії: Навчальний посібник. – Вінниця: Нілан-ЛТД, 2013. – 394 с.

2. Білецька Л. В. Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка : навч. посіб. / Л. В. Білецька, О. В. Білецький, В. І. Савич. – 2-ге вид. переробл. та допов. – К.: Центр учб. л-ри, 2009. – 688 с.

3. Вступ до аналітичної економії. Макроекономіка / За ред. С. Панчишина і П. Островерха. – 5-е вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2013. – 723 с.

4. Економічні проблеми ХХІ століття: міжнародний та український виміри / За ред. С. І. Юрія, С. В. Савельєва. – К.: Знання, 2007. – 595 с.

5. Жовтанецький О. М., Чуба Н. В. Цікава економіка: Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський, Аксіома, 2007. – 304 с.

6. Мацелюх Н. П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка [Текст]: навч. посібник для самост. підгот. до курс. екзаменів та компл. держ. екзамену з економ. теорії / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 382 с.

7. Мікроекономіка / М. Рудий, В. Рудий – К.: Центр учбової літератури. – 2012. – 360 с.

8. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів екон. спец. закл. осв.: Уч. 2ч./ За заг. ред. С. Будаговської. – К.: Основи, 1998. – 518 с.

9. Мікроекономіка: практикум: Навч. посібник / За ред. Базилевича В. Д. – К.: Знання, 2010. – 491 с.

10. Шкодін І. В. Вплив політики кількісного пом'якшення на розвиток світового фондового ринку в умовах глобальної невизначеності / Шкодін І. В., Карпова І. В., Іващенко М. В. // Економічний часопис-ХХІ. – 2015. – № 3-4. – С. 65-69.

11. Шкодін І. В. Основні диспропорції розвитку світового господарства на сучасному етапі / І. В. Шкодін // Фінанси України. – 2010. – № 7. – С. 58 – 64.

### 10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

|  |  |
|--|--|
| Мінекономіки України                               | <a href="http://www.me.gov.ua">www.me.gov.ua</a>                       |
| Мінфін. України                                    | <a href="http://www.minfin.gov.ua">www.minfin.gov.ua</a>               |
| Національний банк України                          | <a href="http://www.bank.gov.ua">www.bank.gov.ua</a>                   |
| Держкомстат України                                | <a href="http://www.ukrstat.gov.ua">www.ukrstat.gov.ua</a>             |
| Рада по вивченню продуктивних сил України          | <a href="http://www.rvps.kiev.ua">www.rvps.kiev.ua</a>                 |
| НАН України  |  |
| Національна бібліотека України ім. В. Вернадського | <a href="http://www.nbuv.gov.ua">www.nbuv.gov.ua</a>                   |
| Наукова бібліотека НаУКМА                          | <a href="http://www.librari.ukma.kiev.ua">www.librari.ukma.kiev.ua</a> |
| Нац. Інститут стратегічних досліджень              | <a href="http://www.niss.gov.ua">www.niss.gov.ua</a>                   |

### **11. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили**

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Classroom в певному відсотку можуть проводитися практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи